

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-2/26**, rješavajući zahtjev **dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine**, na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik

Valerija Galić, potpredsjednica

Angelika Nußberger, potpredsjednica

Helen Keller, sutkinja

Ledi Bianku, sudija

Marin Vukoja, sudija

Larisa Velić, sutkinja

na sjednici održanoj 24. septembra 2026. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine** za rješavanje spora između Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine,

Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrđuje da postoji spor u vezi sa donošenjem sljedećih akata:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine; Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine; Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine; Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine;

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389/32018 od 14. novembra 2018. godine, Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra 2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine , te

Odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine („Službene novine Zeničko dobojskog kantona” broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 6/23).

Utvrdjuje se da:

Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine; Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine; Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine;

Rješenje Ministarstva za poljoprivedu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine; Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine,

Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389/32018 od 14. novembra 2018. godine, Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra

2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine , te

Odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 15/12), 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine („Službene novine Zeničko dobojskog kantona” broj 15/18), 02-14-14461/20 od 26. avgusta 2020. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 16/20), 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 18/20), 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 9/22) i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj 6/23)

nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nalaže se **Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona** da preispitaju usklađenost osporenih akata iz svoje nadležnosti sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine, te da preduzmu aktivnosti kako bi se akti za koje utvrdi da nisu usklađeni sa Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22) stavili van snage.

Nalaže se Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Službi prostornog uređenja Općine Vareš, Vladi Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstvu za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvu za privredu Zeničko-dobojskog kantona da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja ove odluke obavijeste Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Dvadeset i sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva), i to Damir Nikšić, Ivica Šarić, Begajeta Čaušević, Sandi Salkić, Senad Subašić, Bajro Makić, Indira Omeragić, Mijo Matunović, Dževahid Sokić, Luka Faletar, Amir Ibrović, Hamdija Abdić, Almedin Aliefendić, Dennis Gratz, Hajrudin Zilić, Admir Čavalić, Mirjana Marinković-Lepić, Amir Purić, Mirsad Čamdžić, Marko Cvitanović, Kadrija Hodžić, Belmin Zukan, Azra Okić, Ivan Boban, Siniša Dukić, Suada Halilović i Amel Mekić, podnijeli su 19. januara 2026. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti više akata koje su donijeli organi javne vlasti na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH), Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: ZDK) i Općine Vareš sa čl. I/2, II/3.a) i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te članom 2. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), protokolima br. 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Konvencijom o pristupu informacijama, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima koja se tiču životne sredine (u daljnjem tekstu: Aarhuska konvencija) i Konvencijom o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih

staništa (u daljnjem tekstu: Bernska konvencija), Odlukom Ustavnog suda broj U-3/24 od 11. jula 2024. godine, Zakonom o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o privremenoj zabrani), te Zakonom o koncesijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o koncesijama).

2. Podnosioci zahtjeva su osporili akte u vezi s prenamjenom državnog šumskog zemljišta u građevinsko za lokalitet Rupice – Borovice i područje Duboštica – Tribije, i to: Akt Službe prostornog uređenja Općine Vareš broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine, Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP – 408-22/1-155/21 KK od 31. maja 2021. godine, Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine i u vezi s tim Ugovor o služnosti broj 05-22-12651-8/22 od 10. aprila 2023. godine i Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine. Podnosioci zahtjeva su naveli da osporeni akti nisu dostupni javnosti predloživši da ih Ustavni sud pribavi službenim putem.

3. Dalje, podnosioci zahtjeva su osporili i više odluka Vlade ZDK o dodjeli koncesija na području općine Vareš određenim pravnim licima, i to: odluke br. 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine, 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine, 02-14-14461/20 od 26. augusta 2020. godine, 02-14-14461/20 od 12. oktobra 2020. godine, 02-14-5359/22 od 31. marta 2022. godine i 02-14-5914/23 od 11. aprila 2023. godine.

4. Zahtjevom su osporeni ugovor i njegovi aneksi koji su doneseni na osnovu odluka iz prethodne tačke, i to Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine s pripadajućim aneksima, i to Aneks I broj 04-18-21389-2/13 od 8. oktobra 2013. godine, Aneks II broj 04-18-21389-3/2018 od 19. februara 2018. godine, Aneks III broj 04-18-21389-3/2018 od 14. novembra 2018. godine; Aneks IV broj 04-18-21389-4/2018 od 28. januara 2020. godine, Aneks V broj 04-18-14461-1/20 od 3. decembra 2020. godine i Aneks VI broj 04-14-5757-2/22 od 19. jula 2022. godine. Za navedene dokumente podnosioci zahtjeva su naveli da su dostupni javnosti u cenzuriranom obliku, te su predložili da se u oni pribave službenim putem.

5. Podnosioci zahtjeva su istovremeno zatražili donošenje privremene mjere kojom bi se privremeno obustavilo pravno djelovanje i izvršenje svih osporenih akata, rješenja i ugovora, uključujući i njihove praktične i pravne posljedice, kao i zabranu svih aktivnosti istraživanja i eksploatacije, svaku gradnju, sječu šume i prenamjenu zemljišta koja proizlazi iz osporenih akata, te zabranu raspolaganja i korištenja izvora vode i vodotoka rijeke Bukovice za potrebe rudarskih aktivnosti, sve do konačne odluke Ustavnog suda o podnesenom zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

6. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Vlade FBiH, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo), Vlade ZDK, Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK (u daljnjem tekstu: Ministarstvo za poljoprivredu ZDK), Ministarstva za privredu ZDK i Općine Vareš zatraženo je 22. januara 2026. godine da dostave odgovore na zahtjev, te da dostave osporene akte. Svi pozvani, osim Vlade ZDK, dostavili su odgovore u periodu od 9. do 16. februara 2026. godine, te osporene akte na uvid u prilogu odgovora. Pravni zastupnik zainteresiranog trećeg lica (koncesionar) je 24. marta 2026. godine, bez posebnog traženja Ustavnog suda, dostavio izjašnjenje u vezi sa zahtjevom podnosioca za određivanje privremene mjere u ovom predmetu.

7. Ustavni sud je 7. jula 2026. godine od Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobranilaštvo), u smislu člana 34. Pravila Ustavnog suda, zatražio odgovor na zahtjev i izjašnjenje o njegovoj eventualnoj uključenosti u postupke u kojima su doneseni osporeni akti. Pravobranilaštvo je 20. jula 2026. godine dostavilo izjašnjenje.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

8. Podnosioci zahtjeva su naveli da se zahtjev zasniva na odredbama čl. I/2, II/3.a) i k) i člana III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Evropskoj konvenciji, i to na članu 2, u smislu pozitivnih obaveza države i protokolima broj 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Odluci Ustavnog suda broj U-3/24, Zakonu o privremenoj zabrani, Aarhuskoj konvenciji, Bernskoj konvenciji te Zakonu o koncesijama. Naveli su da se suština spora ogleda u tome što su entitetski i kantonalni organi vlasti neovlašteno, bez saglasnosti nadležnih državnih tijela, suprotno Odluci broj U-3/24 Ustavnog suda, nezakonito i protivno Zakonu o privremenoj zabrani, Ustavu Bosne i Hercegovine i odlukama Ustavnog suda raspolagali državnom imovinom, tj. šumom i šumskim zemljištem, tako što su izvršili prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko te dodijelili koncesije privatnim subjektima.

9. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine podnosioci zahtjeva su naveli da je Ustavni sud u Odluci broj U-3/24 utvrdio da državno šumsko zemljište predstavlja državnu imovinu nad kojom isključivo pravo raspolaganja ima država Bosna i Hercegovina. Prenamjena državnog šumskog zemljišta u građevinsko, kao i dodjela koncesija, predstavlja faktičko raspolaganje državnom imovinom, kako je to konstatirano u tački 42. Odluke broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je naveo da se prenamjenom šumskog zemljišta u građevinsko trajno mijenja njegova pravna i faktička svrha, omogućava se eksploatacija i izgradnja,

što predstavlja gubitak državne imovine. Upravo je takav mehanizam u Odluci broj U-3/24 označen kao zaobilaženje zabrane raspolaganja državnom imovinom.

10. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata s pravom na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju navedeno je da koncesija za eksploataciju predstavlja oblik korištenja i raspolaganja državnom imovinom kojim se državi Bosni i Hercegovini nanosi direktna finansijska šteta. Navedeno je da je osporenim koncesionim aktima privatnim koncesionarima omogućeno korištenje značajnih količina pitke izvorske vode iz vodotoka rijeke Bukovice, koja predstavlja javno dobro i resurs od strateškog značaja. Procijenjena količina vode koja se koristi za potrebe rudnika iznosi približno 28 litara u sekundi, što na nivou trajanja koncesije od 30 godina predstavlja više desetaka miliona kubnih metara pitke vode. Navode da se ta voda koristi bez tržišne valorizacije i bez adekvatne naknade državi, iako bi ona, da je stavljena u funkciju javnog vodosnabdijevanja ili ekonomske valorizacije, imala višestruko veću vrijednost od ukupne koncesione naknade koju privatni koncesionar plaća. Na taj je način državi Bosni i Hercegovini kao isključivom titularu državne imovine uskraćeno uživanje i ekonomska korist od vlastite imovine, što predstavlja dodatni vid povrede prava na imovinu, u smislu člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

11. Podnosioci navode da su osporeni akti nesaglasni s pravom na život, vodu i zdravu životnu sredinu iz člana II/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Evropske konvencije. U vezi s tim je navedeno da se eksploatacijom mineralnih ruda s teškim metalima koja se vrši u području vodozaštitnih zona, izvorišta pitke vode, direktno ugrožava pravo na vodu, pravo na zdravu životnu sredinu, a time i pravo na život, a sve navedeno je suprotno pozitivnim obavezama države prema Evropskoj konvenciji. Navedeno je da se otpadne vode iz rudnika putem vodotoka poznatog kao Vrući potok ispuštaju direktno u rijeku Trstionicu. Prije početka rudarskih aktivnosti i potok i rijeka su predstavljali izvore pitke vode i prirodna staništa zaštićenih i osjetljivih vrsta riba i rakova. Nakon eksploatacije potok je pretvoren u kanal otpadnih voda bez prisustva živog svijeta, dok se negativni efekti zagađenja šire nizvodno i dovode do degradacije ekološkog statusa rijeke Trstionice. Na taj način trajno se uništavaju javna dobra i ugrožava pravo stanovništva na pristup čistoj vodi i pravo na zdravu životnu sredinu i, posljedično, pravo na život, a sve kao posljedica provođenja osporavanih akata donesenih suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine.

12. U vezi s nesaglasnošću osporenih akata sa članom III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine navedeno je da su entitetski i kantonalni organi ignorirali pravno obavezujuće stavove iz Odluke broj U-3/24, čime su prekršili obavezu poštovanja odluka Ustavnog suda.

13. Podnosioci zahtjeva smatraju da su osporeni akti nesaglasni i s pravom na slobodu kretanja iz člana 2. Protokola broj 4 uz Evropsku konvenciju jer koncesionar zatvara puteve, ograničava pristup šumama, izvorima i planinskim područjima, bez zakonskog osnova i proporcionalnosti.

14. Osporeni akti, prema stavu podnosioca, krše i odredbe Bernske i Aarhuske konvencije. U vezi s tim, navedeno je da na području općina Vareš i Kakanj nisu održane valjane javne rasprave o pitanjima eksploatacijskih projekata. Navedeno je da je javna rasprava u vezi s dodjelom okolinskih dozvola za aktivnosti eksploatacije cinka, olova i barita održana u augustu 2021. godine u vrijeme epidemije virusa COVID-19 i važećih zabrana okupljanja građana. Na taj način građanima je oduzeto pravo ravnopravnog učešća i odlučivanja u stvarima koje ih se tiču, a što je u suprotnosti s Aarhuskom konvencijom. Navedeno je da se pred Sekretarijatom Bernske konvencije vodi postupak u vezi s žalbom o ugrožavanju prirodnih staništa i opstanka ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.

15. Podnosioci su naveli pitanje restitucije još nije riješeno pa tako postoji realna mogućnost da zemljište koje je dodijeljeno koncesijom bude predmet budućih restitucijskih zahtjeva. Shodno tome svako raspolaganje takvom imovinom je do rješavanja pitanja restitucije ustavno nedopušteno.

16. Podnosioci su iscrpno obrazložili zahtjev za donošenje privremene mjere.

b) Odgovori na zahtjev

17. Vlada FBiH i Federalno ministarstvo su u odgovoru naveli da je većinu osporenih akata, odluka, rješenja i ugovora donijela kantonalna vlast ZDK i Općina Vareš. U vezi s aktima koje je donijelo Federalno ministarstvo i to br. UP-I-08-22/1-155/21 od 31. maja 2021. godine i UP-I-08-22-3064/22 od 3. novembra 2022. godine navedeno je da se radi o aktima niže pravne snage i da se na tim aktima ne može zasnovati nadležnost Ustavnog suda. U vezi s tim, Vlada FBiH pozvala se na praksu Ustavnog suda br. U-1/19, U-12/18 i U-9/17. Dalje, Vlada FBiH je opreza radi navela da se radi o upravnim aktima kojima je investitoru „Eastern mining“ d.o.o. Vareš dozvoljena prenamjena šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja u općini Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije olova, cinka i barita i pratećih plemenitih metala. Taj akt su u upravnom sporu mogla osporiti sva zainteresirana lica. U drugom osporenom aktu iznesen je stav Federalnog ministarstva na osnovu zahtjeva za odobrenje geoloških istraživanja mineralnih sirovina rude hroma na državnom šumskom zemljištu. Shodno tome, radi se o aktima koji nisu podobni za ustavnopravnu kontrolu Ustavnog suda. Navedeno je da je pozivanje na Odluku broj U-3/24 neosnovano jer je Ustavni sud u toj odluci odlučio o aktu koji je bio na pravnoj snazi u vrijeme odlučivanja, a da se u konkretnom slučaju osporavaju akti koji su doneseni dvije godine prije donošenja navedene odluke.

Stoga je zaključeno da osporenim aktima nije došlo do bilo kakvog kršenja ustavnih i drugih normi na koje su se podnosioci zahtjeva pozvali.

18. Općina Vareš je bez posebnog odgovora na navode iz zahtjeva dostavila osporeni akt broj 02/3-1633/21 od 17. juna 2021. godine. Osporeni akt je zapravo odgovor nadležne službe Općine Vareš na zahtjev investitora „Eastern mining“ d.o.o. za prenamjenu kulture šumskog u građevinsko zemljište na preciziranim parcelama. U osporenom aktu nadležna služba je navela da je izvršila prenamjenu kulture za određene parcele, a da za neke parcele u državnom vlasništvu 1/1 nije moguće provesti rješenje Federalnog ministarstva od 31. maja 2021. godine jer se na tim parcelama ne može vršiti cijepanje bez saglasnosti Federalnog ministarstva, koje treba da sadrži jasno definirane granice.

19. Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da je, u skladu s Ustavom FBiH i Ustavom ZDK, nadležno za pitanja upravljanja i korištenja prirodnih bogatstava, uključujući i šume i šumsko zemljište u okviru zakonom propisanih ovlaštenja. Navedeno je da je 20. decembra 2024. godine Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine ministarstvu dostavilo akt u kojem je, između ostalog, navedeno da je na snazi Zakon o privremenoj zabrani kojim je isključena mogućnost bilo kakvog raspolaganja šumskim zemljištem u državnom vlasništvu, kako na direktan tako i na indirektan način. Navedeno je da se Pravobranilaštvo u oktobru 2025. godine ponovo obratilo Ministarstvu u kojem ga je podsjetilo na službeni stav OHR o tom pitanju da promjena namjene šumskog zemljišta dovodi do značajnih pravnih posljedica koje predstavlja radnju raspolaganja koja je suprotna Zakonu o privremenoj zabrani. S druge strane, prema mišljenju OHR-a, dodjela prava privremenog korištenja kojim se ne mijenja namjena šumskog zemljišta ne predstavlja radnju direktnog ili indirektnog prijenosa vlasništva. U vezi s tim, Ministarstvo za poljoprivredu ZDK je navelo da su osporeni akti tog ministarstva doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24. Imajući u vidu da su odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće i da je Ustavni sud zauzeo jasan stav da zakup i uspostava služnosti na državnom šumskom zemljištu predstavlja raspolaganje državnom imovinom koje je suprotno Zakonu o privremenoj zabrani raspolaganja, navedeno je da ministarstvo ne provodi postupke davanja državnog šumskog zemljišta u zakup ili uspostavu prava služnosti.

20. Ministarstvo za privredu ZDK je, između ostalog, navelo da su osporene odluke koje je donijelo to ministarstvo, suprotno tvrdnjama podnosilaca, dostupne javnosti jer su sve objavljene u kantonalnim službenim novinama i dostupne su na internetskoj stranici Ministarstva. Osim toga, navedeno je da podnosioci zahtjeva nisu naveli sve izmjene i/ili dopune odluka na pravilan način, pa je, shodno tome, to učinilo Ministarstvo navodeći naziv odluka s brojevima službenih glasila u kojima su objavljene. U vezi s tvrdnjama iz zahtjeva da su entitetski i kantonalni organi neovlašteno raspolagali državnom imovinom, Ministarstvo za privredu ZDK se pozvalo na odredbe Ustava FBiH i

Ustava ZDK kojima je propisano da je federalna i kantonalna vlast nadležna za korištenje prirodnih bogatstava. Odredbama Zakona o koncesiji FBiH propisano je da Vlada FBiH odlučuje o dodjeli koncesije. Prema odredbama Zakona o koncesijama ZDK, predmet koncesije može biti istraživanje/eksploatacija energetske mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, gas i sl.), korištenje poljoprivrednog i građevinskog zemljišta, korištenje vodotokova i voda od interesa kantona itd. Prema zakonskom okviru, predmeti koncesija u nadležnosti Ministarstva za privredu ZDK su energetske mineralne sirovine (ugalj), metalne i nemetalne mineralne sirovine iz primarnih i sekundarnih ležišta, hoteli i ostali turistički objekti. U odgovoru je opisan postupak dodjele koncesija prema zakonskom okviru te je navedeno da su sve osporene odluke donesene u skladu s važećim zakonskim propisima. U vezi s pozivanjem na Odluku broj U-3/24 od 11. aprila 2024. godine navedeno je da je ona donesena nakon donošenja osporenih odluka koje su donesene u periodu od 2013. do 2023. godine. Ministarstvo za privredu ZDK je uz odgovor dostavilo sve osporene akte koji se odnose na navedeno ministarstvo, te dodatno dva ugovora o koncesiji koji su zaključeni 2021. odnosno 2022. godine koje podnosioci nisu osporili.

21. Zainteresirano treće lice, društvo „DPMetals BH“ d.o.o. Vareš, navelo je da je 2025. godine izvršilo akviziciju društva „Adriatic Metals Plc“ u okviru kojeg je poslovalo društvo „Adriatic Metals BH“ d.o.o. (koje je prethodno poslovalo pod nazivom „MM Project“ d.o.o. i „Eastern Mining“ d.o.o., a trenutno posluje pod nazivom „DPMetals BH“ d.o.o.). Zainteresirano lice je nosilac koncesije za istraživanje i eksploataciju metalnih mineralnih resursa na više ležišta, uključujući i Veovaču i Rupice. Navedeno je da se radi o dugogodišnjem projektu koji je zasnovan na važećim odlukama organa javne vlasti još od 2013. godine koje se zahtjevom osporavaju. Zainteresirano lice se opširno osvrnulo na razloge zbog kojih smatra da zahtjev za određivanje privremene mjere treba odbiti.

c) Izjašnjenje Pravobranilaštva

22. Pravobranilaštvo je navelo da je aktivno u nekoliko predmeta koji se odnose na naznačene lokalitete u općini Vareš. Navedeno je da je tokom jula 2023. godine Federalno ministarstvo dostavilo četiri upita Pravobranilaštvu za akte koji datiraju iz juna 2023. godine radi izjašnjenja u vezi sa zahtjevima privrednih društava „Eastern Mining“ i „Adriatic Metals BH“ (koncesionari) za dobijanje dozvola za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište lokalitetu Općine Vareš. Pravobranilaštvo je navelo da se izričito protivilo izdavanju dozvola za prenamjenu. Dalje, navedeno je da je Pravobranilaštvo 7. februara 2024. godine podnijelo Kantonalnom sudu u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) četiri tužbe za poništenje četiri rješenja Federalnog ministarstva koji datiraju iz januara 2024. godine kojima je Federalno ministarstvo vršilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Dalje je navedeno da je Kantonalni sud 12. januara 2026. godine odbacio tužbu protiv

jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog toga što je u „Službenim novinama FBiH“ broj 61/24 od 7. augusta 2024. godine objavljeno Rješenje Vlade FBiH V. broj 1254/2024 od 1. augusta 2024. godine kojim je odlučeno da se poništava osporeno rješenje Federalnog ministarstva koje je doneseno 8. januara 2024. godine, te da u takvim okolnostima Pravobranilaštvo kao tužilac nema pravni interes za pobijanje tog akta. Navedeno je da je Kantonalni sud 18. februara 2026. godine odbacio tužbu protiv još jednog rješenja Federalnog ministarstva zbog istog razloga budući da je Vlada FBiH rješenjem poništila osporeni akt.

23. Dalje je navedeno da je u predmetu broj U-327/25 Federalna uprava za inspekcijske poslove – Federalni šumarski inspektorat aktom od 20. avgusta 2025. godine informiralo Pravobranilaštvo da je tokom inspekcijskog nadzora utvrđeno da pravno lice „Seven Plus“ posjeduje sve potrebne upravne akte i dozvole izdate od ovlaštenih organa: ugovor o koncesiji, urbanističke saglasnosti i dozvole za detaljno istraživanje rude hroma i pratećih minerala, dozvolu za pravo služnosti državnog šumsko zemljišta, ugovor o trajnom pravu služnosti. Navedeno je da je na osnovu tih akata JP „ŠPD ZDK“ d.o.o. Zavidovići izradilo projekat sječe šume, trenutno za jedan pristupni put, te da se dozvole odnose na površinu šumskog zemljišta u državnom vlasništvu na više lokaliteta, gdje će navedeni koncesionar vršiti radove izgradnje pristupnih puteva, bušenja zemljišta, a samim tim i sječu šume na ukupnoj površini od 1.063 ha. Dalje je navedeno da se prilikom analize šumarske inspekcije pojavila osnovana sumnja da su navedene dozvole izdate suprotno važećem Zakonu o privremenoj zabrani i da je uočeno da nijedan ovlašten organ prilikom izdavanja dozvola nije vodio računa o navedenom zakonu niti ga je provodio. Još je navedeno da inspekcijski organ nije ovlašten da cijeni ustavnost i zakonitost odluka drugih organa, ali da ima obavezu da spriječi nastupanje nezakonitih radnji i eventualne štete po šumski fond i državno zemljište, te se u vezi s tim obratio Pravobranilaštvu s molbom za mišljenje da li izdate dozvole mogu proizvesti pravno djelovanje, ako su u suprotnosti s Odlukom visokog predstavnika o zabrani raspolaganja državnim zemljištem, te da li inspektor ima ovlaštenje da zaustavi radnje na terenu. Kako Federalna uprava za inspekcijske poslove uz dostavljeni akt nije dostavila dokumentaciju, osim zapisnika o inspekcijskom nadzoru od 19. augusta 2025. godine, Pravobranilaštvo se obratilo ovlaštenim organima radi dostavljanja dokumentacije. Navedeno je da će Pravobranilaštvo po prijemu dokumentacije nastaviti da preduzima radnje iz svoje nadležnosti.

24. Pravobranilaštvo je navelo da je formiralo predmet broj U 138/22 u kojem je 13. aprila 2026. godine Kantonalnom sudu u Zenici podnijelo žalbu protiv rješenja Općinskog suda u Visokom – Odjeljenje za ZK poslove od 25. marta 2026. godine u dijelu upisa u C listu u kojem je izvršen upis zabilježbe koncesije na osnovu koncesionog ugovora između Ministarstva za privredu **ZKD** i

koncesionara „Eastern Mining“ na ležištu „Ortiseliste – Mekuše – Barice – Smajlova šuma – Mačak Droškovac – Brezik i Borovica Semizova ponikva u općini Vareš na zemljištu – šumi II klase u državnom vlasništvu. Pravobranilaštvo je u žalbi istaklo da država kao vlasnik nije dala saglasnost za upis zabilježbi. U istom predmetu Pravobranilaštvo je zatražilo dostavljanje zemljišnoknjižne dokumentacije i na drugim parcelama na navedenoj lokaciji koji su u državnom vlasništvu radi utvrđenja da li je državnom imovinom nezakonito raspolagano.

25. Pravobranilaštvo je navelo da je 1. septembra 2023. godine započelo s primjenom informacionog sistema za upravljanje predmetima i dokumentima OWIS, te da za akte koji su primljeni prije navedenog datuma ima tehnički ograničenu evidenciju. Još je navedeno da Pravobranilaštvo, u smislu člana 13. Zakona o Pravobranilaštvu, vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija i da nije nadležno da vodi registar nekretnina koje se nalaze u vlasništvu Bosne i Hercegovine, kao ni izdatih koncesija. U vezi s izdavanjem koncesija na državnom zemljištu, Pravobranilaštvo je navelo da je zakonom utvrđena nadležnost Komisije za koncesije Bosne i Hercegovine. Navedeno je da Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje po zaprimanju akata, prijavama nadležnih organa i po službenoj dužnosti u zaštiti imovine pokretanjem parničnih i upravnih postupaka, te upravnih sporova, kao i podnošenjem apelacija Ustavnom sudu.

IV. Relevantni propisi

a) Relevantni opći akti

26. U **Ustavu Bosne i Hercegovine** relevantne odredbe glase:

Član I

Bosna i Hercegovina

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član II

Ljudska prava i osnovne slobode

3. Katalog prava

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

a) Pravo na život

[...]

k) Pravo na imovinu

Član III

Nadležnosti i odnosi između institucija Bosne i Hercegovine i entiteta

[...]

3. Pravni poredak i nadležnosti institucija

a) Sve vladine funkcije i ovlaštenja koja nisu ovim Ustavom izričito povjerena institucijama Bosne i Hercegovine pripadaju entitetima.

b) Entiteti i sve njihove administrativne jedinice će se u potpunosti pridržavati ovog Ustava, kojim se stavljaju van snage zakonske odredbe Bosne i Hercegovine i ustavne i zakonske odredbe entiteta koje mu nisu saglasne, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine. Opšta načela međunarodnog prava su sastavni dio pravnog poretka Bosne i Hercegovine.

[...]

Član VI/5.

5. Odluke

Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

27. **Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“, br. 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu koji u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim zakonom se zabranjuje raspolaganje državnom imovinom.

U smislu ovog Zakona, pod državnom imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini na osnovu međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. juna 2001. god.

potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija;

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina do 31. decembra 1991. godine;

3. poljoprivredno zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavlja državnu imovinu u svojoj odluci u predmetu br. U-8/19;

4. rijeke, šume i šumsko zemljište, za koje je Ustavni sud Bosne i Hercegovine utvrdio da predstavljaju državnu imovinu u svojim odlukama u predmetima br. U-9/19 i br. U-4/21.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se direktni ili indirektni prenos vlasništva.

Član 2.

Bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo Bosna i Hercegovina, kao njen titular, u skladu s odredbama ovog zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Član 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnom nivou kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik drukčije ne odluči.

28. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1.

Ovim zakonom se zabranjuje raspolaganje državnom imovinom.

U smislu ove odluke, pod državnom imovinom podrazumijeva se:

1. nepokretna imovina koja pripada državi Bosni i Hercegovini (kao međunarodno priznatoj državi) na osnovu međunarodnog Sporazuma o pitanjima sukcesije, koji su 29. juna 2001. god. potpisale države Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Savezna Republika Jugoslavija, koja se, na dan donošenja ovog zakona, smatra vlasništvom ili posjedom bilo kojeg nivoa vlasti ili javne organizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine; i

2. nepokretna imovina na kojoj je pravo raspolaganja i upravljanja imala bivša Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina (SRBiH) do 31. decembra 1991. god, koja se na dan donošenja ovog zakona smatra vlasništvom ili posjedom bilo kojeg nivoa vlasti ili javne organizacije Federacije Bosne i Hercegovine.

U smislu ovog zakona, pod raspolaganjem navedene imovine smatra se direktni ili indirektni prenos vlasništva.

Član 2.

Bez obzira na odredbe drugog zakona ili propisa, državnom imovinom se može raspolagati samo u skladu s odredbama ovog zakona.

Svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona, ništav je.

Član 3.

Slijedeća imovina će biti izuzeta od zabrane utvrđene u članu 1. ovog zakona i uključuje:

1. Imovinu i prava preduzeća, registrirana kao takva, koja su predmet privatizacije kako je definirano odredbom člana 1. Zakona o privatizaciji preduzeća ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 8/99, 45/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04 i 44/04); i koja su trenutno određena ili će biti određena kao sastavni dio odobrenog aktivnog bilansa preduzeća kako je regulisano Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98 i 40/99) i Uredbom o metodologiji za pripremu programa privatizacije i početnog bilansa stanja ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/98, 26/98, 49/99 i 40/00); kao i imovina i prava koja su predmet male privatizacije. Nadležni organ, u skladu sa spomenutim zakonima, ima pravo da utvrdi izmijenjeni i dopunjeni aktivni bilans,

ali će po službenoj dužnosti obavijestiti Komisiju o svakom dodavanju bilansu imovine utvrđene u članu 1. ovog zakona; i

2. Imovinu koja je predmet prodaje prema Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/97, 11/98, 22/99, 27/99, 7/00, 32/01, 56/01, 61/01, 15/02 i 54/04).

Osim toga, Komisija za državnu imovinu osnovana Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/05, u daljem tekstu: Komisija) može, na prijedlog zainteresovane strane, odlučiti da određenu državnu imovinu izuzme od privremene zabrane prema ovom zakonu.

Dio državne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane se, na osnovu i u skladu s čl. 71-74. Zakona o odbrani Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 88/05), također izuzima od privremene zabrane proglašene ovim Zakonom.

Član 4.

Privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu sa ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje provođenje kriterija koji će se primjenjivati za utvrđivanje imovine koja je u vlasništvu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, i utvrđuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, koji će se donijeti na preporuke Komisije, odnosno do potvrđivanja prihvatljivog i održivog rješenja pitanja raspodjele državne imovine između države i drugih nivoa vlasti od strane Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, ili dok visoki predstavnik drugačije ne odluči.

29. **Zakon o koncesijama Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 32/02 i 56/04) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

1. Ovim zakonom propisuju se način i uvjeti pod kojima se mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini, nadležnost za dodjelu koncesija, institucionalna struktura, nadležnost i druga pitanja vezana za rad Komisije za koncesije Bosne i Hercegovine, tenderski postupak, sadržaj i djelovanje ugovora o koncesiji, prava i obaveze koncesionara i druga pitanja vezana za koncesije, koja su od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

2. Ovim zakonom utvrđuju se uvjeti pod kojima se domaćim i stranim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u sektorima koji su, po Ustavu Bosne i Hercegovine i zakonima Bosne i Hercegovine, u nadležnosti Bosne i Hercegovine, i u slučaju predstavljanja međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i kada se koncesiono dobro prostire na Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku i to: za osiguranje infrastrukture i usluga, eksploatacije prirodnih resursa i objekata koji služe njihovom iskorištavanju, finansiranju, projektovanju, izgradnji, obnovi, održavanju i/ili rukovođenju radom infrastrukture i za nju vezanih objekata i uređaja.

Član 2.

Cilj zakona

Cilj ovog zakona je da stvori transparentan, nediskriminatoran i jasan pravni okvir za utvrđivanje uvjeta pod kojima se domaćim i stranim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u Bosni i Hercegovini i stimuliranje ulaganja stranog kapitala u oblastima iz člana 1. stav 2.

Član 3.

Definicije

U smislu ovog zakona:

"Koncedent" znači ministarstvo ili drugi organ Bosne i Hercegovine koji odredi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine da dodjeljuje koncesiju u skladu sa članom 4. stav 1.

"Koncesija" znači pravo koje koncedent dodjeljuje u cilju osiguranja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga, eksploatacije prirodnih resursa, u rokovima i pod uvjetima o kojima se koncedent i koncesionar dogovore.

"Koncesionar" znači poslovni subjekt osnovan u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine u vlasništvu domaćeg i/ili stranog pravnog lica, kome se dodjeljuje koncesija i koje izvršava ugovor o koncesiji u skladu s ovim zakonom.

Član 4. stav (1)

Nadležnost za dodjelu koncesija

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) donosi odluke o vrsti i predmetu koncesije, kao i obim u koncesije koja se dodjeljuje, a potvrđuje je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine.

Član 5. stav 1.

1. Ovim zakonom osniva se Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine, kao nezavisno regulatorno tijelo, koja svoje nadležnosti obavlja u svojstvu Komisije za dodjelu koncesija Bosne i Hercegovine ili u svojstvu Zajedničke komisije za koncesije (u daljem tekstu: Komisija).

30. **Zakon o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 8/02, 10/02 – ispravka, 44/04, 102/09 i 47/14)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu, koji glasi:

Član 1. stav (1)

Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo).

Član 2. stav (1)

Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i više pomoćnika pravobranioca.

NADLEŽNOST

Član 13.

Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

2. *Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).*

[...]

4. *Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.*

[...]

11. *U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.*

12. *Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.*

13. *Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.*

[...]

15. *Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.*

16. *Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.*

17. *Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.*

31. **Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ br. 1/94, 1/94, 13/97, 13/97, 16/02 (VP), 22/02 (VP), 52/02 (VP), 52/02 (VP), 60/02 – ispravka (VP), 18/03 (VP), 63/03, 9/04 (VP), 20/04, 33/04, 71/05, 72/05 (VP), 32/07 (VP), 88/08, 79/22, 80/22 i 31/23) u relevantnom dijelu glasi:

III. PODJELA NADLEŽNOSTI IZMEĐU FEDERALNE I KANTONALNE VLASTI

[...]

Član 2

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

[...]

i) korišćenje prirodnih bogatstava.

32. **Zakon o koncesijama** („Službene novine ZDK“ br. 5/03, 3/13, 12/13 – OUS FBiH i 5/14 – Zakon o stavljanju van snage Zakona o dopuni Zakona o koncesijama) u relevantnom dijelu glasi:

II. PREDMET I POSTUPAK DODJELE KONCESIJE

Član 2.

Predmet koncesije prema odredbama ovog Zakona može biti:

(1) istraživanje i/ili eksploatacija:

- Energetskih mineralnih sirovina (ugalj, sirova nafta, zemni gas i dr.);*
- metaličnih i nemetalčnih mineralnih sirovina iz primarnih i sekundarnih ležišta;*
- svih vrsta soli i solnih voda;*
- šljunka i pijeska iz vodotokova i aluviona;*
- ljekovitih, termalnih, mineralnih voda i izvorišta prirodnih voda za piće;*

- (2) korištenje vodotokova i voda od interesa za kanton;*
- (3) izgradnja i/ili korištenje hidroakumulacija od interesa za kanton;*
- (4) izgradnja i/ili korištenje hidroenergetskih objekata snage ispod 5 MW;*
- (5) korištenje građevinskog zemljišta;*
- (6) korištenje poljoprivrednog zemljišta;*
- (7) javni i linijski prijevoz osoba;*
- (8) lovstvo i ribolov;*
- (9) hoteli i ostali turistički objekti;*
- (10) vodosnabdjevanje gradova i naselja;*
- (11) snabdjevanje toplotnom energijom i zemnim gasom gradova i naselja;*
- (12) čišćenje gradova i odlaganje čvrstog otpada;*
- (13) kanalizacioni sistemi.*

Član 4.

Odluku o pristupanju provođenja procedure dodjele koncesije za određeno dobro donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva.

Prije utvrđivanja prijedloga odluke o pristupanju dodjele koncesije nadležno ministarstvo organizira izradu studije o ekonomskoj opravdanosti dodjele koncesije, koju odobrava Vlada Kantona.

Finansijska sredstva za izradu studije osiguravaju se iz prihoda od koncesije čiji iznos određuje Vlada odlukom, na prijedlog resornog ministarstva.

Odlukom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se kriteriji za dodjelu koncesije.

Odlukom Vlade o pristupanju dodjele koncesije određuje se ministarstvo nadležno za sprovođenje postupka dodjele koncesije.

Član 5.

Koncesija se dodjeljuje putem javnog prikupljanja ponuda na osnovu odluke iz člana 4. ovog zakona upućivanjem poziva što većem broju pravnih lica.

Član 6.

Nadležno ministarstvo sprovodi postupak dodjele koncesije putem komisije koju formira ministar.

U komisiju se delegiraju najmanje tri člana koji su stručnjaci iz oblasti inženjerstva, prava i drugih specijalnosti.

Komisija je u svom radu neovisna. Komisija donosi odluke u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku.

Član 11.

Poslije sprovedenog postupka javnog prikupljanja ponuda komisija odabire najpovoljniju ponudu i putem nadležnog ministarstva predlaže Vladi da donese odluku o dodjeli koncesije.

Vlada odlukom dodjeljuje koncesiju najpovoljnijem ponuđaču i zadužuje resorno ministarstvo da zaključi koncesioni ugovor.

Član 12.

Odluka o dodjeli koncesije sadrži:

- predmet koncesije;*
- naziv koncesionara kome je dodijeljena koncesija;*
- nadležno ministarstvo koje će zaključiti koncesioni ugovor;*
- rok za zaključenje ugovora o koncesiji.*

III. UGOVOR O KONCESIJI

Član 13.

Nadležno ministarstvo zaključuje ugovor o koncesiji sa podnosiocem odabrane ponude.

Ugovor o koncesiji zaključuje se u pismenoj formi.

b) Osporeni akti

33. **Rješenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22/1-155/21 KK** od 31. maja 2021. godine koje je doneseno na osnovu člana 200. Zakona o upravnom postupku i Odluke o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko, a po zahtjevu privrednog društva „Eastern mining“ d.o.o. Vareš za promjenu namjene šumskog zemljišta u

građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja „Rupice – Juraševac – Brestić“, općina Vareš, u relevantnom dijelu glasi:

1. Dozvoljava se investitoru – privrednom društvu Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš, promjena namjene šumskog zemljišta u građevinsko na lokalitetu eksploatacionog polja „Rupice-Juraševac-Brestić“, općina Vareš za potrebe istraživanja i eksploatacije mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala. Površina šume i šumskog zemljišta kojim se mijenja namjena iznosi ukupno 206.938 m² (20,7 ha), od toga šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u površini od 170.768, 80 m² (17,08 ha) [...].

2. Obavezuje se investitor -privredno društvo Eastern mining d.o.o., ul. Tisovci bb, Vareš da uplati naknadu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko u ukupnom iznosu do 654.471,29 KM na dva odvojena platna naloga i to u korist javnih prihoda budžeta FBiH i ZDK.

[...]

7. Ovo Rješenje važi dvije godine od dana izdavanja istog.

[...]

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog kantonalnog suda u sjedištu prvostepenog organa, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje u dva primjerka direktno sudu ili šalje putem pošte preporučeno i taksirana sa 100,00 KM. Uz tužbu se prilaže osporeno rješenje u originalu ili prijepisu.

34. Akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj UP-I-08-22-3064/22 KK od 3. novembra 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

Povodom Vašeg akta, broj i datum navedeni u vezi, kojim ste zatražili odobrenje za geološko istraživanje mineralnih sirovina, rude hroma na državnom šumskom zemljištu na lokalitetu „Duboštica-Tribija“, općina Vareš, obavještavam Vas sljedeće:

Trenutno na nivou Federacije BiH ne postoji propis za oblast šumarstva, a Odlukom o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko („Službene novine

Federacije BiH“ broj 108/12) nije definisano izdavanje dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u svrhu istraživanja mineralnih sirovina jer su ti radovi privremenog karaktera u određenom kraćem vremenskom periodu i izvode se na malim površinama šumskog zemljišta.

[...]

35. **Akt Općine Vareš, Službe za prostorno uređenje broj 02/3-1633/21** od 17. juna 2021. godine u relevantnom dijelu glasi:

Vezano za Vaš zahtjev za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište, kojim ste se obratili Službi za prostorno uređenje Općine Vareš nadležnoj za poslove katastra, koji je ovaj Organ zaprimio dana 16. juna 2021. godine pod brojem 02/3-26-1-132, ovim putem Vas obavještavamo da je izvršena promjena kulture za parcele koje su označene kao k.č. 1813, 1814, 1815/1, 1815/2, 1816 i 1817 k.o. Borovica.

[...]

36. **Rješenje Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu ZDK broj 05-22-12651-7/22 od 3. marta 2023. godine** koje je doneseno na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, člana 200. Zakona o upravnom postupku, člana 46. Zakona o šumama ZDK i čl. 9. i 10. Pravilnika o uslovima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i Prijedloga stručne komisije u relevantnom dijelu glasi:

1. Odobrava se Društvu sa ograničenom odgovornošću „SEVEN PLUS“ d.o.o. Sarajevo, uspostava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini od 36.350,50 m² (3,65505 ha), preko dijela šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu [...].

[...]

4. Društvo sa ograničenom odgovornošću „SEVEN PLUS“ d.o.o. Sarajevo se obavezuje da prije zaključivanja ugovora i uspostavi prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu uplati naknadu za nastalu štetu u iznosu od 57.730,39 KM u korist računa javnih prihoda Budžeta Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

7. Ovo rješenje prestaje da važi ako se u roku od 60 dana od dana njegovog donošenja ne zaključi ugovor o uspostavi prava služnosti na šimi i šumskom zemljištu u državnom vlasništvu.

[...].

37. **Ugovor o uspostavi prava služnosti na državnom šumskom zemljištu** od 10. aprila 2023. godine koji su zaključili Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivrednu ZDK i Društvo sa ograničenom odgovornošću „SEVEN PLUS“ d.o.o. Sarajevo na osnovu člana 46. Zakona o šumama, člana 10. stav 2. Pravilnika o uslovima i načinu davanja šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u zakup i uspostavi prava služnosti i rješenja Ministarstva za poljoprivredu od 3. marta 2023. godine, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ugovorne strane utvrđuju da je predmet ovog ugovora uspostava prava služnosti u površini od 36.550,50 (3,65505 ha) za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u cilju pristupa istražnim bušotinama preko nekretnina [...].

Pravo služnosti se utvrđuje na određeno vrijeme, na period od 10 (deset) godina.

Član 2.

Zaključivanjem ovog ugovora ugovorne strane kao jedinog zakonitog vlasnika nekretnina iz člana 1. ovog ugovora prihvataju Bosnu i Hercegovinu.

[...].

Član 4.

[...]

Ukupna naknada iznosi 83.110,02 KIM odnosno 8.311,00 KM godišnje.

Korisnik poslužnog zemljišta je dužan Davaocu poslužnog zemljišta plaćati naknadu iz stava 1. ovog člana u roku utvrđenom u članu 5. ovog ugovora.

[...].

38. **Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju metaličnih mineralnih resursa-olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine** („Službene novine ZDK broj 15/12) koja je donesena na

osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu „MM PROJECT“ d.o.o. Kreševo (u daljem tekstu Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju metaličnih mineralnih resursa olova, cinka i barita na ležištima Veovača i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

Član 2. (Lokacija)

(1) Istražno-eksploatacioni prostor ležišta je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim tačkama kako slijedi:

POLjE I-Veovača

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja I iznosi cca 489.186 m², od čega je u državnom vlasništvu 104.233m².

POLjE II-Veovača

[...]

d) Ukupna površina eksploatacionog polja II iznosi cca 1.265.891m², od čega je u državnom vlasništvu 436.243 m².

POLjE III-Rupice-Juraševac, Brestić

[...]

f) Ukupna površina eksploatacionog polja Rupice-Juraševac, Brestić iznosi cca 605.570 m², od čega je u državnom vlasništvu 213.624 m².

[...]

39. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu “Rupice– Borovica” i “Veovača-Orti-Selište-Mekuše”, u općini Vareš broj 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine („Službene novine ZDK“ broj 15/18) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

*Član 1.**(Predmet koncesije)*

Privrednom društvu „EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom polju ležišta “Rupice– Borovica” i “Veovača-Orti-Selište-Mekuše”, u općini Vareš.

*Član 2.**(Lokacija)*

(1) Istražno-eksploatacijski prostor koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

(4) Ova istražno– eksploatacijska polja imaju neposredni kontakt sa istražno– eksploatacijskim poljima za koje je već dodijeljena koncesija koncesionaru “EASTERN MINING” d.o.o. Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj: 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine).

*Član 3.**(Ugovor)*

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da, u skladu sa ovom Odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu “Rupice– Borovica” i “Veovača Orti-Selište-Mekuše” u općini Vareš iz člana 2. ove odluke (Na Ugovor o koncesiji, broj: 04-18-21389/13 od 12.03.2013. godine), u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

*Član 4.**(Elementi Ugovora)*

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom polju je 20 godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisić će od utvrđenih rezervi mineralne sirovine;

b) Za eksploatisane količine mineralne sirovine olova, cinka i barita, koncesionar je dužan plaćati koncesionu naknadu u iznosu od minimalno 1,50 KM/t rovne rude (slovima: jedan zarez pet konvertibilnih marka po toni rovne rude);

[...]

40. **Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu „Orti-Selište Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak”, „Droškovac Brezik” i „Borovica-Semizova Ponikva”, Općina Vareš broj 02-14-14461/20** od 26. avgusta 2020. godine („Službene novine ZDK“ broj 16/20) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu „Eastern mining“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu „Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak”, „Droškovac-Brezik” i „Borovica-Semizova Ponikva”, Općina Vareš.

Član 2.

(Lokacija)

(1) Istražno–eksploataciono polje „Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Mačak” i „Droškovac-Brezik” i „Borovica-Semizova Ponikva”, Općina Vareš čine tri područja, i to: „Veovača-Orti-Selište-Mekuše-Barice Smajlova šuma-Mačak”, „Droškovac-Brezik” i „Borovica-Semizova Ponikva”, koja čine zasebne cjeline.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor ležišta “Orti Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak”, definisan je koordinatama prelomnih tačaka i lociran je na parcelama kako je navedeno u Geodetskom Elaboratu Proširenje koncesije „Vareš istok“, površine 1933 ha (19332156,76 m²) i u Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Brgule, K.O. Daštansko, K.O. Ravne), površine 1945 ha.

(3) Istražno-eksploatacioni prostor „Orti-Selište-Mekuše Barice-Smajlova šuma-Mačak” koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

Član 3.

(Anex Ugovora)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Aneks Ugovora o koncesiji za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu „Orti-Selište Mekuše-Barice-Smajlova šuma Mačak”, „Droškovac Brezik” i „Borovica-Semizova Ponikva”, Općina Vareš, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4.

(Elementi Anexa Ugovora)

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije na proširenom polju je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 7 godina. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/10),

[...]

41. **Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Duboštica-Tribija, Općina Vareš** broj 02-14-16626/20 od 12. oktobra 2020. godine („Službene novine ZDK“ broj 18/20) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

Privrednom društvu „SEVEN PLUS“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Duboštica-Tribija, Općina Vareš.

Član 2.

(Lokacija)

(1) Istražno - eksploatacioni prostor ležišta "Duboštica Tribija", površine cca 1063 ha (10633708 m²), definisan je koordinatama prelomnih tačaka i lociran je na parcelama kako je prikazano u Geodetskom Elaboratu koncesije „Duboštica-Tribija“ i Zaključku Općinskog vijeća Vareš, (K.O. Duboštica, KO Vijaka).

(2) Predmetni lokalitet je definisan koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

*Član 3.**(Potpisivanje Ugovora)*

Zadužuje se Ministarstvo za privredu da u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje i eksploataciju rude hroma na području Duboštica-Tribija, Općina Vareš u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

*Član 4.**(Elementi Ugovora)*

(1) Osnovni elementi Aneksa Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije je 30 godina od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji,

b) Vrijeme koncesije za istraživanje je ukupno 5 godina. Ovo vrijeme počinje teći od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa i uključuje eventualno i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/10),

[...]

42. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu „Saski do“, Općina Vareš broj 02-14/5359/22 od 31. marta 2022. godine („Službene novine ZDK“ broj 9/22) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

*Član 1.**(Predmet koncesije)*

Privrednom društvu „Eastern mining“ d.o.o. Vareš (u daljem tekstu: Koncesionar) dodjeljuje se koncesija za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu „Saski do“, Općina Vareš.

Član 2.

(Lokacija)

(1) Istražni prostor definisan je koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

Član 3.

(Ugovor)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu (u daljem tekstu: Koncesor) da sa privrednim društvom „Eastern mining“ d.o.o. Vareš, u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, potpiše Ugovor o koncesiji za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu „Saski do“, Općina Vareš definisan u članu 2. ove odluke u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 4.

(Elementi Ugovora)

(1) Osnovni elementi Ugovora o koncesiji su:

a) Vrijeme koncesije za istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu „Saski do“, općina Vareš je ukupno 3 godine. Ovo vrijeme počinje od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa, i uključuje, i eventualno, i vrijeme produžavanja roka za istraživanje shodno Zakonu o geološkim istraživanjima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/10),

b) Vrijeme koncesije za istraživanje se može produžiti shodno važećim materijalnim propisima,

[...]

43. Odluka o dodjeli koncesije za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine-olova, cinka i barita, sa pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad-Rupice Istok-Tisovača-Droškovac-Veovača Istok-Bukovača, Općina Vareš broj 02-13-5914/23 od 11. aprila

2023. godine („Službene novine ZDK“ broj 6/23) koja je donesena na osnovu člana 16. stav 2. Zakona o Vladi ZDK i člana 11. stav 2. Zakona o koncesijama ZDK u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

(Predmet koncesije)

(1) Dodjeljuje se koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine-olova, cinka i barita, sa pratećim plemenitim metalima na ležištima Borovica Zapad-Rupice Istok-Tisovača-Droškovac-Veovača Istok-Bukovača, Općina Vareš koji je ograničen graničnim linijama sa prijelomnim tačkama, kako slijedi: a) lokalitet “Borovica Zapad” čija ukupna površina iznosi cca 34 ha (339.722 m²) definisan je sa 18 prelomnih tačaka, kako slijedi:

[...]

(2) Ukupna površina koncesionog područja za sve lokalitete iznosi cca 756 ha (7.556.329 m²) odnosno 7,56 km².

(3) Koncesija iz stava (1) ovog člana dodjeljuje se na 30 (trideset) godina računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, od čega je vrijeme koncesije za istraživanje ukupno 7 (sedam) godina računajući od dana dobijanja Odobrenja za geološka istraživanja mineralne sirovine od nadležnog organa.

Član 2.

(Naziv koncesionara)

Koncesija iz člana 1. ove odluke dodjeljuje se privrednom društvu EASTERN MINING d.o.o. (u daljem tekstu: Koncesionar).

Član 3.

(Zaključivanje ugovora o koncesiji)

Zadužuje se ministar Ministarstva za privredu Zeničko dobojskog kantona da u svojstvu Koncesora, u skladu sa ovom odlukom i odredbama Zakona o koncesijama, zaključi Ugovor o koncesiji sa Koncesionarom, uz prethodno pribavljeno mišljenje Kantonalnog pravobranilaštva u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

[...]

44. **Ugovor o koncesiji broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji je zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i „MM PROJECT“ d.o.o. Kreševo (koncesionar) na osnovu čl. 4. – 12. Zakona o koncesijama ZDK, Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. juna 2012. godine u relevantnom dijelu glasi:

1. AKT O KONCESIJI

Ovaj Ugovor se zaključuje na osnovu čl. 4 – 12 Zakona o koncesijama, Prečišćen tekst, („Službene novine ZDK“ broj 5/03), Odluke Vlade ZDK broj 02-18-21389/12 od 28. septembra 2012. godine i Zaključka Općinskog vijeća Vareš broj 04-18-02819-1/12 od 5. juna 2012. godine, Odluke stečajnog upravnika o prodaji nepokretnosti, broj 04-31-12734/12 od 6. avgusta 2012. godine, te Geodetskog elaborata izrađenog od strane „Metrix-Inženjering“ d.o.o. Tuzla, iz decembra 2012. godine.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija metaličnih mineralnih resursa- olova, cinka i barita na ležištima Veovača 1., Veovača 2. i Rupice-Juraševac, Brestić u općini Vareš.

[...]

b) Ukupna površina eksploatacionog polja iznosi cca 1.076.887,2 od čega u državnom vlasništvu površina od 666.412 m².

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D:B:O:T: sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

[...]

3.3. VRIJEME

(1) Koncesija se dodjeljuje na period od 25 godina računajući od dana potpisivanja Koncesionog ugovora, od čega vrijeme za istraživanje i pripremne radove za eksploataciju do 5 godina računajući od dana potpisivanja ovog Ugovora.

[...]

(3) Ugovor o koncesiji se može produžiti, bez provođenja javnog poziva, za period najviše do jedne polovine ovim Koncesionim ugovorom odobrenog vremena.

4. PRESTANAK UGOVORA O KONCESIJI

(1) Ovaj ugovor prestaje:

a) Istekom ugovorenog roka [...];

b) otvaranjem stečajnog postupka nad koncesionarem;

c) prestankom postojanja predmeta koncesije;

d) ako Koncesionar ne ispunjava obaveze iz ovog Ugovora:

e) raskidom Ugovora o koncesiji

f) u slučaju da koncesionar ne otpočne sa eksploatacijom u zadanom roku.

[...]

6. NAKNADA I PLAĆANJE NAKNADE

(1) Koncesionar je dužan prije potpisivanja ovog Koncesionog ugovora izvršiti uplatu sredstava po kupoprodajnom ugovoru iz stečajnog postupka o prodaji nepokretnosti, broj [...].

(2) Koncesionar je dužan, prije potpisivanja Koncesionog ugovora u skladu sa geodetskim elaboratom, uplatiti jednokratnu koncesionu naknadu od 0,15 KM po m² istražno-eksploatacionog prostora na koji se daje koncesija, što ukupno iznosi 175.205,85 KM.

(3) Minimalna koncesiona naknada je 1,50 KM po toni rovne rude.

[...]

14. PRENOS PRAVA I OBAVEZA

(1) Prava i obaveze iz ovog Ugovora ugovorne strane mogu prenositi na treća lica samo uz prethodnu pribavljenu saglasnost Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

[...]

15. STUPANJE UGOVORA NA SNAGU

Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

45. **Anex I Koncesionog ugovora broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 8. oktobra 2013. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Visoko (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-20406/13 od 26. septembra 2013. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Ovim Anexom Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine vrši se izmjena naziva i sjedišta dosadašnjeg koncesionara „MM PROJECT“ d.o.o. Kreševo, koji se briše, a novi naziv Koncesionara je „EASTERN MINING“ d.o.o. Visoko.

Član 2.

Ostale odredbe Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine ostaju neizmjenjene.

46. **Anex II Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 19. februara 2018. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta koncesionara i produženju vremena dodjele koncesije na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-1717/18 od 1. novembra 2018. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

U stavu 1. tačka 3.3. Vrijeme Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13 od 12. marta 2013. godine, vrijeme koncesije za istraživanje i pripremne radove za eksploataciju produžava se do 25. 05. 2020. godine.

47. **Anex III Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 14. novembra 2019. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo (koncesionar) o izmjeni sjedišta koncesionara i produženju vremena dodjele koncesije na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-18-16470/18 od 2. novembra 2018. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina – olova, cinka i barita, na proširenom ležištu „Rupice – Birivuca“ u „Veovača-Orti-Selište-Mekuše“, u opštini Vareš, definisan koordinatama prelomnih tačaka:

[...]

(4) Ova istražno -eksploatacijska polja imaju neposredni kontakt sa istražno eksploatacijskim poljima za koje je već dodijeljena koncesija koncesionaru „EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo (Ugovor o koncesiji, broj 04-18-21389/13 od 12. marta 2013. godine).

3. USLOVI, NAČIN KORIŠTENJA I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o koncesiji dostaviti:

(1) Uplatnicu na iznos 876.489,15 KM, kao iznos jednokratne koncesione naknade.

(2) Ovjerenu mjenicu sa mjeničnom izjavom na iznos od 300.000,00 KM.

[...]

3.3. VRIJEME

Član 5.

Vrijeme trajanja koncesije za istraživanje i eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta „Eupice-Borovica“ i „Veovača-Orti-Selište-Mekuša“, u općini Vareš, je 20 godina, od čega 2 godine za istraživanje, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji, a zavisit će od utvrđenih rezervi i mineralne sirovine.

[...]

48. **Anex IV Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 28. januara 2020. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na osnovu Odluke o izmjenama i dopunama Odluke Vlade ZDK o dosjeli koncesije broj 02-14-1265/20 od 23. januara 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 5.

Mijenja se čl. 6.1. stav (3) i glasi:

„Kontinuirana koncesiona naknada je 3,90 KM po toni rovne rude i odnosi se na: metalne mineralne resurse-olovo, cink i barit kao i na preminite metale i bakar kao prateći minerale ruda olova, cinka i barita.“

[...]

49. **Anex V Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 3. decembra 2020. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-14461/20 od 26. avgusta 2020. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu „Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Mačak“, „Draškovac-Brezik“ i „Barovica-Semizova Ponikva“, Općina Vareš.

(2) Istražno-eksploatacioni prošireni prostor „Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma – Mačak“, definisan je koordinatama prolomnih tačaka:

[...]

(8) Područje „Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma – Mačak“, oslanja se na prošireno koncesiono polje regulisano Aneksom III Ugovora o koncesiji, broj 04-18-21389-3/18 od 14. 11. 2018. godine.

3. USLOVI; NAČIN I VRIJEME

3.1. USLOVI

Član 3.

Koncesionar je dužan prije potpisivanja Aneksa Ugovora o koncesiji dostaviti:

- a) Uplatnicu na iznos 481.800,00 KM, kao iznos jednokratne koncesione naknade;*
- b) Ovjerene 4 mjenice sa mjeničnim izjavama na ukupan iznos minimalne godišnje kontinuirane koncesione naknade, koji iznosi 3.120.000,00 KM.*

[...].

Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija mineralne sirovine olova, cinka, barita i pratećih plemenitih metala na proširenom ležištu „Orti-Selište-Mekuše-Barice-Smajlova šuma-Maćak“, „Draškovac-Brezik“ i „Barovica-Semizova Ponikva“, Općina Vareš.

50. **Anex VI Koncesionog ugovora, broj 04-18-21389-1/13** od 12. marta 2013. godine koji su 19. jula 2022. godine zaključili Ministarstvo za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu člana 13. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-5757/22 od 7. aprila 2022. godine u relevantnom dijelu glasi:

[...]

Član 2.

Mijenja se član 5. ANEX-a III i glasi:

„Vrijeme koncesije za istraživanje i eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta „Rupice-Borovica“ i „Veovača-Orti-Selište-Mekuša“, u općini Vareš je do 31. 03.2023. godine, a vrijeme koncesije za eksploataciju na proširenom istražno-eksploatacionom prostoru ležišta „Rupice-Borovica“ i „Veovača-Orti-Selište-Mekuša“, u općini Vareš je 20 godina, računajući od dana potpisivanja Ugovora o koncesiji.“

[...].

c) Ostali akti

51. **Ugovor o koncesiji broj 04-14-16626-5/22** od 23. aprila 2021. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i „SEVEN PLUS“ d.o.o. Sarajevo (koncesionar) na osnovu čl. 4 – 12- Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 02-14-16626/20 od 12. oktobra 2020. godine, u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

2. PREDMET KONCESIJE

(1) Predmet koncesije je istraživanje i eksploatacija rude hroma na području Duboštica-Triblja, Općina Vareš.

[...]

3.2. NAČIN

(1) Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

52. **Ugovor o koncesiji** broj 04-14-5359-3/22 od 19. jula 2022. godine zaključen između Ministarstva za privredu ZDK (koncesor) i „EASTERN MINING“ d.o.o. Vareš (koncesionar) na osnovu čl. 4. – 12. Zakona o koncesijama ZDK i Odluke Vlade ZDK o dodjeli koncesije broj 5359/22 od 31. marta 2022. godine, u relevantnom dijelu glasi:

PREDMET KONCESIJE

Član 2.

Predmet koncesije je istraživanje ruda obojenih metala na lokalitetu „Saski do“, Općina Vareš.

[...]

USLOVI KORIŠTENJA PREDMETA KONCESIJE

Član 4.

Koncesija se realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati) za dijelove koji su državno vlasništvo.

V. Dopustivost

53. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) tačka a) Pravila Ustavnog suda.

54. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Ustavni sud će podržavati ovaj Ustav.

a) Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to:

[...]

- *Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.*

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma

Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

[...]

55. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnijelo je dvadeset sedam zastupnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, što ukazuje da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

56. Nakon što je utvrđeno da je predmetni zahtjev podnio ovlašteni subjekt, Ustavni sud će utvrditi da li pitanja koja se pokreću zahtjevom ulaze u nadležnost Ustavnog suda, kako je to propisano članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud ukazuje da je u svojoj praksi u vezi s pitanjem postojanja ustavnog spora zauzeo stav da „akti i aktivnosti jednog od entiteta mogu pokrenuti pitanje postojanja spora između tog entiteta i BiH o nekom pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud“. Pri tome je Ustavni sud protumačio da spor ne može proizlaziti iz redovnih pozitivnopravnih propisa, već se mora ticati određenog pitanja koje je regulirano samim Ustavom Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da je, prema odredbi člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se, između ostalog, prema ovom ustavu javlja između BiH i jednog entiteta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-2/22 od 26. maja 2022. godine, tač. 75–78. s referencama na drugu praksu Ustavnog suda, dostupna na www.ustavnisud.ba).

57. Ustavni sud primjećuje da podnosioci zahtjeva, između ostalog, navode da su entitetski te niži organi javne vlasti neovlašteno i bez saglasnosti državnih tijela, protivno Zakonu o privremenoj zabrani, raspolagali državnom imovinom, što predstavlja direktno kršenje Ustava Bosne i Hercegovine i odluka Ustavnog suda o pitanju raspolaganja državnom imovinom. S druge strane, iz odgovorā na zahtjev proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o pojedinačnim pravnim aktima i ugovorima koji su bili podobni za osporavanje u redovnim postupcima, te da Ustavni sud stoga nema nadležnost da o njima odlučuje. Imajući u vidu da je članom VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine propisano da je Ustavni sud nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom ustavu. Stoga Ustavni sud treba da ispita da li je donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima su entitetski, te niži organi javne vlasti, bez učešća titulara državne imovine, odlučivali o državnoj imovini, dovelo do „spora“ između BiH i FBiH o pitanju iz Ustava Bosne i Hercegovine za čije rješavanje je jedino nadležan Ustavni sud.

58. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se prilikom razmatranja nadležnosti ne ograničava samo na vrstu akata, već je neophodno temeljito analizirati sadržaj spornog akta i posljedice koje taj akt proizvodi. U tom pogledu Ustavni sud ukazuje da je prihvatio nadležnost da ocjenjuje ustavnost zaključaka koje je donijela Narodna skupština u slučaju kada je njima uspostavljena obaveza za organe javne vlasti Republike Srpske koja se ticala pitanja razgraničenja nadležnosti između entiteta i države, te mogućnosti preuzimanja nadležnosti između entiteta i države kao pitanja iz člana III/5. Ustava Bosne i Hercegovine. (*op. cit.*, U-2/22, tač. 75–79). Ustavni sud je u toj odluci naveo da se „stvaranje obaveze da se pripremi tekst Ustava Republike Srpske i zakona u oblastima iz nadležnosti države BiH može smatrati 'sporom' u smislu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, te da se u konkretnom slučaju postavlja pitanje mogućnosti entiteta da pripremaju, donose i stavljaju van snage propise u oblastima za koje je ustanovljena nadležnost države“ (*ibid.*, U-2/22, tačka 78). Konačno, Ustavni sud podsjeća da je predmetu broj U-15/08 utvrdio da postoji spor između BiH i entiteta Republika Srpska u vezi s odlukom Vlade Republike Srpske o davanju saglasnosti na sklapanje različitih ugovora, memoranduma i sl. koje su vlasti u RS zaključile sa stranim pravnim licima u vezi s predstavljanjem Republike Srpske u inozemstvu, a koje su se finansirale iz entitetskih budžetskih sredstava. Ustavni sud je zaključio da je nadležan da odlučuje jer se u konkretnom slučaju radi o predmetu koji pokreće pitanje spora između Bosne i Hercegovine i entiteta Republika Srpska u vezi s ustavnim pitanjem poštovanja podjele nadležnosti iz člana III/1.a) i b) Ustava Bosne i Hercegovine, te pitanja iz čl. III/3.b), V/3.a) i c) i V/4.a) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-15/08 od 3. jula 2009. godine, tač. 28. i 29, dostupna na www.ustavnisud.ba).

59. Vraćajući se na konkretan predmet, Ustavni sud zapaža da su podnosioci osporili više akata koje su donijeli i zaključili organi vlasti na nivou FBiH, ZDK i Općine Vareš. Osporeni akti odnose se na dodjelu koncesija pravnim licima i, u vezi s tim, sklapanjem ugovora o koncesiji s koncesionarom, uključujući i anekse tog ugovora, zatim na davanje dozvole za prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, davanje odobrenja za uspostavu služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva, sklapanje ugovora o uspostavi prava služnosti, obavještenje u vezi sa zahtjevom za promjenu kulture iz šumskog u građevinsko zemljište te obavještenje u vezi sa zahtjevom za odobrenje za geološko istraživanje na šumskom zemljištu.

60. Iz sadržaja osporenih akata proizlazi da se osporeni akti dijelom odnose na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja državnom imovinom, u smislu Zakona o privremenoj zabrani. Javna vlast u odgovorima nije negirala činjenicu da se osporeni akti odnose i na državnu imovinu. U Odluci broj U-3/24, na koju su se podnosioci pozvali, Ustavni sud je zaključio

da je nadležan da odlučuje o osporenom aktu jer je donesen suprotno zabrani raspolaganja državnim zemljištem koje obuhvata i šume i šumska zemljišta prema članu 1. stav 2. tačka 4. Zakona o privremenoj zabrani, pozvavši se na praksu (vidi Ustavni sud, odluka o dopustivosti i meritumu broj U-3/24 od 11. jula 2024. godine, tač. 29. i 39, dostupna na www.ustavnisud.ba). Ustavni sud podsjeća da je u Odluci broj U-6/24 zaključio da je nadležan da odlučuje o ustavnosti Odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske, koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom. U navedenoj odluci Ustavni sud je nakon sadržajne analize osporenog akta došao do zaključka da je osporeni akt donesen uprkos tome što na državnom nivou nije donesen zakon kojim bi se riješilo pitanje državne imovine. Shodno tome, Ustavni sud je zaključio da je nadležan da ispituje ustavnost takvog akta (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U-6/24 od 11. jula 2024. godine, tač. 20 i 21, dostupna na www.ustavnisud.ba).

61. U konkretnom slučaju Ustavni sud nema dilemu da se osporeni pojedinačni akti u dijelu koji se odnose na državnu imovinu tiču vlasničkih prava i interesa države te se na taj način pokreće pitanje nadležnosti za njihovo donošenje odnosno da li su entitetski, kantonalni i/ili općinski organi vlasti bili nadležni za donošenje osporenih akata. Shodno tome, proizlazi da se radi o sporu u vezi s nadležnošću između Bosne i Hercegovine i entiteta Federacija Bosne i Hercegovine za donošenje osporenih akata, pa Ustavni sud smatra da je nadležan da odlučuje o sporu.

62. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud zaključuje da je zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašteni subjekt, te zato što ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

63. Podnosioci zahtjeva smatraju da su osporeni akti suprotni odredbama čl. I/2, II/3.a) i k) i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i članu 2. Evropske konvencije i protokolima br. 1 i 4 uz Evropsku konvenciju, Zakonu o privremenoj zabrani, Zakonu o koncesijama, Aarhuskoj i Bernskoj konvenciji te Odluci Ustavnog suda broj U-3/24. S druge strane, učesnici u postupku navode da su osporeni akti doneseni u periodu od 2013. do 2023. godine, dakle prije Odluke broj U-3/24, te da su stoga neosnovani navodi podnosioca da osporeni akti nisu usklađeni s tom odlukom. Još su naveli da su osporeni akti doneseni u skladu s važećim entitetskim i kantonalnim propisima.

64. Ustavni sud podsjeća da se pitanjem promjene namjene šume i šumskog zemljišta u entitetu FBiH bavio u prethodno navedenoj Odluci broj U-3/24. U navedenoj odluci Ustavni sud je pošao od

prakse zauzete u predmetima u kojima se Ustavni sud bavio pitanjem državne imovine, te u vezi s tim pojmom državnog vlasništva kao posebnom pravnom konceptu u kontekstu osporene odluke kojom je bila regulirana mogućnost promjene namjene šumskog zemljišta i davanja na privremeno korištenje šumskog zemljišta u druge namjene. Ustavni sud je u toj odluci zaključio da se osporenim odlukom reguliraju pitanja koja su neposredno povezana s pravom vlasništva koje vlasniku daje ovlaštenje da slobodno i po svojoj volji stvar posjeduje, koristi i da njome raspolaže, te da svakoga od toga prava isključi u granicama određenim zakonom. Shodno tome, zaključeno je da je sporno da li je i u kojoj mjeri Vlada FBiH mogla regulirati takva pitanja bez zadiranja u vlasnička prava države Bosne i Hercegovine, i to tako da odlučuje o pitanjima raspolaganja i raspodjele šuma i šumskog zemljišta kao državne imovine. U navedenoj odluci je dalje naglašeno da šume i šumsko zemljište kao javna dobra, između ostalog, karakterizira njihova namjena koja zavisi od njihovih prirodnih svojstava. U takvim okolnostima, kako je navedeno u toj odluci, nesporno je da promjena namjene šuma i šumskog zemljišta može dovesti u pitanje njihov karakter „javnog dobra“ pa time i karakter prava vlasništva na takvom zemljištu. Zbog toga je Ustavni sud zaključio da ne može predstavljati dovoljnu garanciju za zaštitu državne imovine sadržaj iz osporene odluke da se državnim imovinom smatra imovina koja je kao takva propisana u Zakonu o zabrani raspolaganja, bez obzira na trenutni upis vlasnika. Još je naglašeno da se navedeni zaključci mogu primijeniti i na odredbe osporene odluke kojima je ustanovljeno ovlaštenje tijela FBiH i kantona da odlučuju o davanju šumskog zemljišta na privremeno korištenje u druge namjene. Naime, Ustavni sud je ukazao da se odredbama osporene odluke omogućava faktička promjena namjene šumskog zemljišta bez zahtjeva vlasnika zemljišta. Na taj način se, na osnovu odluka donesenih u upravnom postupku pred entitetskim odnosno kantonalnim nivoima vlasti, omogućava da se šume i šumsko zemljište koriste u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šuma i šumskog zemljišta kao „javnog dobra“ u državnim vlasništvu, i da se za to uplaćuje naknada u korist FBiH. Prema tome, kako je naglašeno u odluci, sve navedeno upućuje na zaključak da takva prenamjena, uključujući i obavezu uplate naknade za uništavanje šumskog fonda bez obzira na njihovo formalnopravno određenje u osporenoj odluci, predstavljaju oblike raspolaganja državnim imovinom jer propisuje mogućnost zadiranja u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta (*op. cit.*, U-3/24. tač. 33–36.). Ustavni sud je u Odluci broj U-6/24 ispitujući ustavnost odluke o načinu i uvjetima prodaje nekretnina u vlasništvu Republike Srpske, koje se nalaze u okviru posebnog područja Jahorina, javnim nadmetanjem – licitacijom zaključio da je osporenim aktom Vlada RS neovlašteno raspolagala državnim imovinom koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. U toj odluci je naglašeno da činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnim imovinom

ne može biti opravdanje za donošenje osporene odluke, kojom je entitetska vlada raspolagala državnom imovinom za što nije bila nadležna. Ustavni sud zaključuje da osporena odluka nije u skladu sa čl. I/1, I/2. i VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine (*op. cit.*, U-6/24, tačka 26).

65. Ustavni sud podsjeća da je u praksi jasno ukazano da davanje na korištenje šume i šumskog zemljišta u svrhe koje nisu neposredno vezane za sam karakter šume i šumskog zemljišta kao „javnog dobra“ u državnom vlasništvu predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom kojom se zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanja na korištenje šume i šumskog zemljišta. U konkretnom slučaju osporeno je rješenje Federalnog ministarstva kojim je koncesionaru dozvoljena prenamjena šumskog u građevinsko zemljište, što predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom, kako to proizlazi iz prakse Ustavnog suda. Dalje, osporenim odlukama kantonalna javna vlast je pravnim licima dodijelila koncesiju na šumi i šumskom zemljištu. Na osnovu osporenih odluka s koncesionarima su zaključeni koncesioni ugovor i aneksi ugovora. Koncesija je pravo koje koncesor dodjeljuje s ciljem osiguranja izgradnje infrastrukture i/ili pružanja usluga, eksploatacije prirodnih resursa, u rokovima i pod ujetima o kojima se koncesor i koncesionar dogovore, uz odgovarajuću naknadu. Osporeni koncesioni ugovor je zaključen na period od 25 godina s mogućnošću produženja za period najviše do jedne polovine ugovorom odobrenog vremena. Ustavni sud zapaža da iz koncesionog ugovora proizlazi da se koncesija na dijelovima u državnom vlasništvu realizira prema D.B.O.T. sistemu (projektuj, izgradi, koristi, vrati). Ustavni sud smatra da način na koji se koncesija realizira, koji uključuje izgradnju, a samim tim i prenamjenu šumskog zemljišta u građevinsko, upućuje na zaključak da dodjela koncesionog prava može dovesti do prenamjene zemljišta. Naime, prenamjena zemljišta predstavlja oblik raspolaganja državnom imovinom koji zadire u vlasnička ovlaštenja vlasnika imovine – države da odlučuje o načinu korištenja i davanju na korištenje šuma i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu. Takav zaključak dodatno potvrđuje i osporeni akt kojim je Federalno ministarstvo na zahtjev koncesionara dozvolilo prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište za potrebe koncesije u svrhu istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Iz odgovora Pravobranilaštva proizlazi da je Federalno ministarstvo tokom juna 2023. godine i januara 2024. godine donosilo akte o prenamjeni šumskog zemljišta u građevinsko po zahtjevima koncesionara za potrebe koncesije, što ukazuje da koncesija ne podrazumijeva samo puko privremeno korištenje uz naknadu. Ustavni sud također zapaža da je Ministarstvo za privredu ZDK tokom 2021. odnosno 2022. godine zaključilo dva nova ugovora o koncesiji, koji zahtjevom nisu osporeni (vidi tač. 51. i 52. ove odluke), što ukazuje na kontinuitet i razmjere raspolaganja državnom imovinom. Pri tome, Ustavni sud podsjeća da o izdavanju koncesija na državnoj imovini prema Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine odlučuje Komisija za koncesije Bosne i Hercegovine. O

sporenim aktom organ javne vlasti na nivou kantona ZDK dao je odobrenje društvu „Seven Plus“ d.o.o. Sarajevo za uspostavu prava služnosti za izgradnju i korištenje pristupnih puteva u površini 36.550,50 m² preko šume i šumskog zemljišta u državnom vlasništvu. Navedeno društvo je za potrebe služnosti i izgradnju pristupnih puteva tražilo dozvolu za prenamjenu šumskog u građevinsko zemljište. Izgradnja pristupnih puteva podrazumijeva izvođenje radova na bušenju zemljišta te na krčenju i sječi šume, a što proizlazi iz odgovora Pravobranilaštva. Sve navedeno ukazuje da je osporenim pojedinačnim aktima došlo do zadiranja u vlasnička prava države na šumi i šumskom zemljištu koje se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja. Ustavni sud je o statusu državne imovine, u koju spadaju šume i šumsko zemljište, u praksi već zauzeo stav, te ne vidi razlog da u konkretnom slučaju od njega odstupi.

66. Ustavni sud iz odgovora Pravobranilaštva zapaža da se ono na upit ili po prijavi uključilo u neke predmete na istom lokalitetu općine Vareš (vidi tač. 22–25. ove odluke). Međutim, iz odgovora ne proizlazi da li su osporeni akti trenutno predmet nekog upravnog ili sudskog postupku, odnosno postupka pred Ustavnim sudom, iako je Ustavni sud tražio da se Pravobranilaštvo o tome eksplicitno izjasni. Dakle, ostalo je nespoznato da li je Pravobranilaštvo uopće bilo uključeno u predmete u kojima su doneseni osporeni akti koji datiraju iz perioda od 2013. godine do aprila 2023. godine. Pravobranilaštvo je navelo da za akte koji su zavedeni prije 1. septembra 2023. godine posjeduje tehnički ograničenu evidenciju. Međutim, Ustavni sud smatra da javna vlast na nivou entiteta, kantona ili općine do donošenja zakona o imovini na državnom nivou nije mogla raspolagati državnom imovinom bez uključivanja države Bosne i Hercegovine, odnosno Pravobranilaštva kao zakonskog zastupnika, te bez primjene Zakona o privremenoj zabrani.

67. U vezi s navodima iz odgovora da su osporeni akti doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 i da su stoga neosnovani navodi podnosioca zahtjeva da akti nisu usklađeni sa stavovima Ustavnog suda iz te odluke, Ustavni sud smatra da takvi navodi ne mogu biti relevantan argument da su osporene odluke u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine samo zašto što su donesene prije Odluke broj U-3/24. U konkretnom slučaju radi se o aktima koji su doneseni prije Odluke Ustavnog suda broj U-3/24 kojima je vršeno raspolaganje državnom imovinom suprotno Zakonu o privremenoj zabrani. Stoga su učesnici ovog postupka kao nosioci organa javne vlasti bili u obavezi da svako raspolaganje državnom imovinom ispituju u svjetlu prakse Ustavnog suda i Zakona o privremenoj zabrani, uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva u svaki predmet koji se odnosi na državnu imovinu koja se nalazi pod režimom privremene zabrane raspolaganja.

68. U vezi s navodima iz odgovora da su organi javne vlasti postupali u skladu s važećim propisima i Zakonom o šumama ZDK i Zakonom o koncesijama ZDK i FBiH i da su svi osporeni akti

stoga zakoniti, Ustavni sud podsjeća na član 2. stav 1. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da, bez obzira na odredbe bilo kojeg drugog zakona ili propisa, državnom imovinom može raspolagati isključivo Bosna i Hercegovina kao njen titular, u skladu s odredbama ovog zakona. Dalje, stav 2. člana 2. Zakona o privremenoj zabrani propisuje da su ništavni svaka odluka, akt, ugovor ili bilo koji drugi pravni instrument kojim se raspolaze imovinom iz člana 1. ovog zakona suprotno odredbama ovog zakona. Ustavni sud ukazuje da je u članu 4. Zakona o privremenoj zabrani propisano da privremena zabrana raspolaganja državnom imovinom u skladu s ovim zakonom ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnom nivou kojim se uređuju prava vlasništva i upravljanja državnom imovinom, a koji bi usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, odnosno sve dok visoki predstavnik drukčije ne odluči.

69. Ustavni sud podsjeća da na nivou Bosne i Hercegovine ne postoji propis kojim bi bila regulirana nadležnost entiteta da donose odluke o promjeni namjene šumskog zemljišta i privremenom korištenju šumskog zemljišta u državnom vlasništvu u druge namjene. Činjenica da Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine još uvijek nije donijela zakon kojim će regulirati pravo vlasništva i upravljanja državnom imovinom ne može biti opravdanje za donošenje osporenih pojedinačnih akata kojima se raspolaze državnom imovinom. U skladu s navedenim, Ustavni sud zaključuje da javna vlast na entitetskom, kantonalnom i općinskom nivou nije imala nadležnost da donese osporene akte u dijelu koji se odnose na šumu i šumsko zemljište u državnom vlasništvu.

70. U takvim okolnostima, te imajući u vidu svoju raniju praksu, Ustavni sud zaključuje da osporeni akti nisu usklađeni s odredbama čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine.

71. Odlučujući o djelovanju odluke Ustavnog suda, Ustavni sud je imao u vidu odredbu člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda koja, izuzetno, pruža osnov da odlukom kojom se utvrđuje nesaglasnost iz člana VI/3.a) i VI/3.c) odredi rok za usaglašavanje koji ne može biti duži od šest mjeseci. Ustavni sud je u konkretnom slučaju uzeo u obzir da su osporeni pojedinačni akti doneseni u periodu od 2013. do 2023. godine, te da su nesporno u tako dugom periodu već proizveli pravne posljedice. Isto tako Ustavni sud je svjestan da se štetne posljedice neustavnog raspolaganja državnom imovinom teško mogu otkloniti bez ogromnih finansijskih gubitaka. Međutim, uključeni organi javne vlasti su o tome trebali da vode računa prije donošenja osporenih akata. Ustavni sud stoga nalaže Federalnom ministarstvu, Općini Vareš, Vladi ZDK, Ministarstvu za poljoprivredu ZDK i Ministarstvu za privredu ZDK da u skladu s ovom odlukom u roku od šest mjeseci od njenog dostavljanja preispitaju osporene akte iz svoje nadležnosti u svjetlu Zakona o privremenoj zabrani kako bi se neusaglašeni akti stavili van snage, uz obavezno uključivanje Pravobranilaštva u konkretni i svaki drugi predmet koji se odnosi na državnu imovinu, u smislu Zakona o privremenoj zabrani. U

skladu s tim, Ustavni sud ukazuje na stav iz prakse da se nijedan privremeni korisnik ne može smatrati savjesnim i ne uživa zaštitu na osnovu propisa kojima su regulirana stvarna prava na nekretninama (*op. cit.*, U-3/24, tačka 44).

Ostali navodi

72. S obzirom na prethodni zaključak, Ustavni sud ne vidi potrebu da posebno ispituje navode o povredi ostalih prava iz Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno Evropske konvencije i njenih protokola, te Aarhuskoj i Bernskoj konvenciji.

VII. Zaključak

73. Ustavni sud zaključuje da je osporeni akti nisu u skladu sa čl. I/2. i III/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine jer su nenadležni organi javne vlasti raspolagali državnom imovinom suprotno Zakonu u privremenoj zabrani, iako na državnom nivou nije riješeno pitanje državne imovine, te bez uključivanja Pravobranilaštva kao zakonskog zastupnika titulara državne imovine.

74. Na osnovu člana 61. stav (4) Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

75. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati zahtjev podnosilaca za donošenje privremene mjere.

76. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.